

FIȘA DISCIPLINEI

FILOSOFIA RELIGIEI - TEMATIZĂRI ACTUALE

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
1.2. Facultatea	ISTORIE SI FILOSOFIE
1.3. Departamentul	DEPARTAMENTUL DE FILOSOFIE
1.4. Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5. Ciclu de studii	LICENTA
1.6. Programul de studii / Calificarea	FILOSOFIE / FILOSOFIE
1.7. Forma de învățământ	ZI

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		FILOSOFIA RELIGIEI - TEMATIZĂRI ACTUALE				Codul disciplinei		HLR2604
2.2. Titularul activităților de curs			Lector Dr. Schussler Aura-Elena					
2.3. Titularul activităților de seminar			Lector Dr. Schussler Aura-Elena					
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Ob.	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					4
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				125 conv.	
3.8. Total ore pe semestru				48 fiz. /125 conv.	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- C.1.1 Identificarea și definirea conceptelor/teoriilor fundamentale filosofiei religiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date - C1.3 Definirea și exprimarea specificității problemelor filosofice în raport cu alte discipline umaniste - C2.5 Soluționarea unei probleme filosofice de complexitate medie, la o disciplină filosofică oarecare - C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale filosofiei - C5.1 Identificarea și utilizarea adecvată a tehnicilor de analiză/ comunicare și de redactare de texte științifice - C6.2 Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor și sentimentelor altor persoane sau culturi
Competențe transversale	- CT.1 Capacitatea de a aplica, combina și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite - CT.2 Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilității în luarea deciziilor într-o echipă multidisciplinară - CT.3 Competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea și găsirea de informații bibliografice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune o analiză critică a religiei și a fenomenului religios în contemporaneitate, dintr-o perspectivă filosofică și interdisciplinară—având ca și punct de pornire gândirea tradiției metafizice, urmată de fenomenul postmodern și secularizat al religiei—completată de paradigma contemporană a fuziunii religiei/spiritualității cu tehnologia, într-un sistem globalizat alert. Cursul are ca scop o abordare a religiei dintr-o perspectivă actuală a teoriilor filosofice, sociologice, culturale, spirituale și științifice, cu scopul de a sublinia schimbările de paradigmă care au survenit de-a lungul timpului, la nivel religios, ca o consecință a evenimentelor istorice, culturale, sociale, politice, ideologice etc. Natura interdisciplinară a cursului are ca obiectiv o analiză de ansamblu a religiei, precum și a impactului/consecințelor pe care religia le-a avut, le are și le va avea, în continuare, asupra naturii umane și al societăților.
7.2 Obiectivele specifice	- Înțelegerea dimensiunii aplicabile a teoriilor/argumentelor filosofice, sociologice, culturale sau politice în religie. - Definirea, înțelegerea și însușirea conceptelor/teoriilor fundamentale ale filosofiei religiei. - Înțelegerea schimbărilor de paradigmă întâlnite la nivelul fenomenului religios din prezent, ca o consecință a evoluției tehnologiilor emergente în viața individului. - Deprinderea unei atitudini/gândiri etice, tolerante și responsabile cu privire la pluralismul religios și diversitatea culturală, în contextul societăților contemporane globalizate. - Utilizarea adecvată, în funcție de context, a teoriilor/argumentelor filosofiei religiei. - Delimitarea clară a conceptelor specifice filosofiei religiei în raport cu conceptele propuse de gândirea teologică. - Dezvoltarea capacității de analiză critică și de sinteză cu privire la elementele specifice vieții religioase.

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. INSTRUMENTE CONCEPTUALE INTRODUCERE. O incursiune în— Filosofia religiei.	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	Prezentarea metodologiei de lucru și a livrabililor; Stabilirea normelor organizatorice; Prezentarea generală a cursului (problematizare, concepte)
2. Despre existența lui Dumnezeu	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
3. Experiența și fenomenul religios	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
4. Sacru și profan	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
5. Religia în paradigma postmodernă	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
6. Religia în limitele secularismului și secularizării	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
7. Fundamentalismul religios	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
8. Terorismul religios	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
9. Globalizare și pluralism religios	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
10. Mișcarea New Age	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
11. Religie și cyberspace	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	
12. Noile escatologii ale secolului XXI	- curs interactiv cu fundament de prelegere, prezentare Power point, discuții	

Bibliografie

Achimescu, Nicolae. 2002. *Noile mișcări religioase*. Cluj-Napoca: Limes.

Anselm. 1997. *Proslogion*. București: Editura Științifică.

Appleby, R. Scott (Eds.). *The Fundamentalism Project. (Vol. 3)*. Chicago: University of Chicago Press. pp. 13-28

Aquino, Thoma. 1997. *Suma Theologiae. Despre Dumnezeu*. București: Editura Științifică.

Berman, Eli. 2009. *Radical, Religious, and Violent. The New Economics of Terrorism*. Cambridge: The MIT Press.

Beyer, Peter. 1994. *Religion and Globalization*. London: Sage Publications.

Derrida, Jacques. 2003. Deconstructing Terrorism—Derrida. În Borradori, Giovanna (Ed.), *Philosophy in a Time of Terror. Dialogues with Jurgen, Habermas and Jacques Derrida în Borradori*. Chicago: University of Chicago Press. pp. 137-173

Caillouis, Roger. 1997. *Omul și Sacrul*. București: Nemira.

Caputo, John & Vattimo, Gianni. 2008. *După moartea lui Dumnezeu*. București: Curtea Veche.

Derrida, Jacques. 1994. *Credință și cunoaștere*. Iași: Paralela 45.

Descartes, René. 1937. *Meditationes de Prima Philosophia*. București: Tipografia Bucovina.

Dawson, Lorne L. and Cowan, Douglas (Eds.). 2004. *Religion Online*. New York: Routledge.

Dawson, Lorne L. 2005. The mediation of religious experience in cyberspace. În Højsgaard, Morten T. & Warburg, Margit (Eds.) *Religion and Cyberspace*. New York: Routledge. pp. 15-38

Durkheim, Émile. 1995. *Formele elementare ale vieții religioase*. Iași: Polirom.

Eliade, Mircea. 2005. *Sacru și Profanul*. București: Humanitas.

Frunză, Sandu. 2003. *Fundamentalismul religios și noul conflict al ideologiilor*. Cluj-Napoca: Limes.

John H. Garvey. 1993. Introduction: Fundamentalism and Politics. În Martin, Marty E.; Appleby, R. Scott (Eds.). *The Fundamentalism Project. (Vol. 3)*. Chicago: University of Chicago Press. pp. 13-28

Geisler, Norman L. 1999. *Filosofia religiei*. Oradea: Cartea creștină.

Harari, Yuval Noah. 2018. *21 de lecții pentru secolul XXI*. Iași: Polirom.

Herriot, Peter. 2009. *Religious Fundamentalism Global, Local and Personal*. New York: Routledge.

Heelas, Paul. 1996. *The New Age Movement: the Celebration of the Self and the Sacralization of Modernity*. USA: Blackwell.

James A. Beckford. 2014. Re-Thinking Religious Pluralism. În Giordan, Giuseppe & Pace, Enzo, *Religious Pluralism. Framing Religious Diversity in the Contemporary World*. Switzerland: Springer. pp. 15-34

Otto, Rudolf. 1992. *Sacral. Despre elementul irațional din ideea divinului și despre relația lui cu raționalul*. Cluj-Napoca: Dacia.

Paley, William. *Natural Theology*. USA: Oxford University Press.

Taylor, Charles. 2007. *A Secular Age*. USA: The Belknap Press of Harvard University Press.

Taylor, Charles. 2011. Why We Need a Radical Redefinition of Secularism. În Taylor, Charles (et. al). *The Power of Religion in the Public Sphere*. New York: Columbia University Press.

Tiresh-Samuelson, Hava. 2015. "Utopianism and Eschatology: Judaism Engages Transhumanism". *Religion and Transhumanism—The Unknown Future of Human Enhancement*, Mercer, Calvin and Trothen, Tracy J. (Eds.). USA: Praeger. pp. 161-181

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. O incursiune în—Filosofia religiei	-seminar interactiv pe bază de prezentări multimedia	-prezentarea metodologiei de lucru și a livrabililor; -prezentarea activității de seminar - stabilirea normelor organizatorice
2. Argumente clasice/moderne privind existența lui Dumnezeu. (Argumentul Ontologic, Cosmologic, Teleologic)	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
3. Experiența și fenomenul religios. Rudolf Otto și conceptul de <i>numinos</i>	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
4. Dihotomia Sacru-Profan	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
5. Postmodernism și religie. Despre "moartea lui Dumnezeu". "Teologia slabă" și "slăbiciunea lui Dumnezeu"	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
6. Secularizare, secularism și religie. Religia în spațiul public	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
7. Fundamentalismul Creștin, Iudaic și Islamic	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
8. Terorism, terorism religios și grupări teroriste	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
9. Impactul globalizării asupra religiei. Pluralism religios	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
10. New Age—concepte, filosofie, ideologie. Spiritualitate	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și	

	interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
11. Cyberspace—concepte/teorii generale. Religia online vs. Religia offline	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
12. Noile escatologii ale secolului XXI. Tehnologie, inteligență artificială, nemurire	- seminar interactiv pe bază de discuții; prezentări/analiză și interpretare de text pe baza bibliografiei propuse/dezbateri	
Bibliografie 1-2. Anselm. 1997. <i>Proslogion</i>. București: Editura Științifică. pp. 5-34 Descartes, René. 1937. <i>Meditationes de Prima Philosophia</i>. București: Tipografia Bucovina. pp. 25-39; 47-53 Aquino, Thoma. 1997. <i>Suma Theologiae. Despre Dumnezeu</i>. București: Editura Științifică. pp. 57-65 Paley, William. <i>Natural Theology</i>. USA: Oxford University Press. pp. 7-15; pp. 71-84 3. Geisler, Norman L. 1999. <i>Filosofia religiei</i>. Oradea: Cartea creștină. pp. 13-46 Durkheim, Émile. 1995. <i>Formele elementare ale vieții religioase</i>. Iași: Polirom. pp. 33-55 Otto, Rudolf. 1992. <i>Sacru. Despre elementul irațional din ideea divinului și despre relația lui cu raționalul</i>. Cluj-Napoca: Dacia. pp. 95-118 4. Caillois, Roger. 1997. <i>Omul și Sacru</i>. București: Nemira. pp. 17-35; pp. 65-105 Eliade, Mircea. 2005. <i>Sacru și Profanul</i>. București: Humanitas. pp. 88-122 5. Caputo, John & Vattimo, Gianni. 2008. <i>După moartea lui Dumnezeu</i>. București: Curtea Veche. pp. 68-127 Derrida, Jacques. 1994. <i>Credință și cunoaștere</i>. Iași: Paralela 45. pp. 34-94 6. Taylor, Charles. 2007. <i>A Secular Age</i>. USA: The Belknap Press of Harvard University Press. pp. 505-539 Taylor, Charles. 2011. Why We Need a Radical Redefinition of Secularism. În Taylor, Charles (et. al). <i>The Power of Religion in the Public Sphere</i>. New York: Columbia University Press. pp. 34-60 Harari, Yuval Noah. 2018. <i>21 de lecții pentru secolul XXI</i>. Iași: Polirom. pp. 205-219 7. Frunză, Sandu. 2003. <i>Fundamentalismul religios și noul conflict al ideologiilor</i>. Cluj-Napoca: Limes. pp. 80-96 Herriot, Peter. 2009. <i>Religious Fundamentalism Global, Local and Personal</i>. New York: Routledge. pp. 9-29 John H. Garvey. 1993. Introduction: Fundamentalism and Politics. În Martin, Marty E.; Appleby, R. Scott (Eds.). <i>The Fundamentalism Project. (Vol. 3)</i>. Chicago: University of Chicago Press. pp. 13-28 8. Berman, Eli. 2009. <i>Radical, Religious, and Violent. The New Economics of Terrorism</i>. Cambridge: The MIT Press. pp. 1-29 Derrida, Jacques. 2003. Deconstructing Terrorism—Derrida. În Borradori, Giovanna (Ed.), <i>Philosophy in a Time of Terror. Dialogues with Jurgen, Habermas and Jacques Derrida în Borradori</i>. Chicago: University of Chicago Press. pp. 137-173 9. Beyer, Peter. 1994. <i>Religion and Globalization</i>. London: Sage Publications. pp. 206-225 James A. Beckford. 2014. Re-Thinking Religious Pluralism. În Giordan, Giuseppe & Pace, Enzo, <i>Religious Pluralism. Framing Religious Diversity in the Contemporary World</i>. Switzerland: Springer. pp. 15-34 10. Achimescu, Nicolae. 2002. <i>Noile mișcări religioase</i>. Cluj-Napoca: Limes. pp. 229-271 Heelas, Paul. 1996. <i>The New Age Movement: the Celebration of the Self and the Sacralization of Modernity</i>. USA: Blackwell. pp. 15-41 11. Young, Glenn. 2004. Reading and Praying Online: The Continuity of Religion. Online and Online Religion in Internet Christianity. In Dawson, Lorne L. and Cowan, Douglas (Eds.). <i>Religion Online</i>. New York: Routledge. pp. 93-107 Dawson, Lorne L. 2005. The mediation of religious experience in cyberspace. În Højsgaard, Morten T. & Warburg, Margit (Eds.) <i>Religion and Cyberspace</i>. New York: Routledge. pp. 15-38 12. Tirosch-Samuelson, Hava. 2015. "Utopianism and Eschatology: Judaism Engages Transhumanism". <i>Religion and Transhumanism—The Unknown Future of Human Enhancement</i>, Mercer, Calvin and Trothen, Tracy J. (Eds.). USA: Praeger. pp. 161-181		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „graduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	
	- asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniu; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Eseu academic la sfârșitul semestrului (sesiune)	60% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului - verificare orală, cât și în timpul examinării finale	
	- activitate seminar: participare activă la dezbateri, discuții și la comentariile de text		40% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
• Elaborarea unei lucrări scrise cu temă la alegere, de complexitate medie/ridică, utilizând cunoștințele teoretice de bază ale filosofiei și filosofiei religiei într-o paradigmă contemporană. • Planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii (dezbateri, analiză/comentariu de text) • Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
20.03.2025

Semnătura titularului de curs
Lector Dr. Schussler Aura-Elena

Semnătura titularului de seminar
Lector Dr. Schussler Aura-Elena

Data avizării în departament:
...

Semnătura directorului de departament
.....